

OBSAH

PŘEDMLUVA (k II. a III. dílu)	9
---	---

Hlava první

TŘINÁCTÉ STOLETÍ – DOBA EVROPSKÉ KONSOLIDACE

Periodizační východiska	15
Proměny mentalit a spirituality	18
Básnický obraz života.	27
Evropský hospodářský prostor, nástup ekonomiky spotřeby	33
„Říše vědění“ a koncepce světa	40
Gotický styl – konstruktivismus víry a racionality	51

Hlava druhá

MOSTY MEZI EPOCHAMI

(90. léta 12. století–1230)

I. Politické vztahy a mezinárodní postavení Čech za krále Přemysla Otakara I.	65
I/1 Evropský profil politiky českého státu a trend jeho monarchické identity (1197–1212)	65
<i>Pojetí české státnosti, dědictví 12. století</i>	65
<i>Přemyslovci na Moravě, nastolení „dvouvládí“ Vladislava Jindřicha a Přemysla v roce 1197.</i>	75
<i>Obnova království v roce 1198</i>	82
<i>Počátek Přemyslovy manželské aféry: Adléta a Konstancie</i>	88
<i>Zásah papeže Inocence III. do bojů o říšský trůn a uznání české koruny (1203–1204)</i>	92
<i>Údobí Přemyslovy defenzivní politiky a její překonání, Zlatá bula sicilská (1212)</i>	98

I/2	Česká monarchie na cestě k hegemonismu (1213–1230)	110
	<i>Počátky velmocenské klientely českého státu,</i>	
	<i>„asymetrický“ poměr Čech k Říši</i>	110
	<i>Knížecí úděly a řešení otázek nástupnictví</i>	
	<i>v Čechách a na Moravě (1213, 1215, 1224, 1228)</i>	115
	<i>Závěr Přemyslovy vlády</i>	123
II.	Základy vrcholného středověku	
	(společnost, ekonomika a kultura)	127
II/1	Emancipační proměny církve	127
	<i>Specifická úloha církve ve středověku</i>	127
	<i>Struktura a majetky církevních institucí v českých zemích</i>	130
	<i>Boj o emancipaci české církve</i>	133
II/2	Šlechta	145
	<i>Podstata šlechty jako tradiční elity</i>	145
	<i>Počátky české světské elity</i>	151
	<i>Teritorializace šlechty a Statuta Konráda Oty,</i>	
	<i>dědičné a svobodné vlastnictví</i>	156
	<i>Nástin rozmachu vyšší šlechty v Čechách a na Moravě</i>	162
II/3	Rolnictvo	205
	<i>Vesnické skupiny</i>	205
	<i>Nové formy poddanství</i>	208
II/4	Stát a vládce	210
	<i>Charakter tradičního státu a podstata panovnické moci</i>	210
	<i>Role přemyslovského vládce</i>	214
	<i>Nové trendy státní správy</i>	219
	<i>Státní symbolika</i>	226
II/5	Sídelní, sociální a ekonomické proměny	230
	<i>Strukturální trendy</i>	230
	<i>Nové formy na vesnici</i>	232
	<i>Sídla vládců a šlechty</i>	236
	<i>Město jako specifická složka středověké evropské společnosti</i>	266
	<i>Sídelní aglomerace, „meliorát“ a počátky měst</i>	272
	<i>Ekonomický prostor a mincovní politika státu</i>	292
II/6	Duchovní a umělecký vývoj, trend rozvoje řádů	
	a řeholí od 80. let 12. století	293
	<i>Česká kultura a světcí pozdně románské doby</i>	293
	<i>Nové řeholní domy</i>	299
	<i>Hlavní tendence v malířství a stavitelství</i>	310
	<i>Vliv urbánní společnosti (příchod dominikánů a škola ve Znojmě)</i>	315

Hlava třetí

ÉRA STŘEDOVĚKÉ MODERNIZACE

(1230–1250)

I.	Politický vývoj a mezinárodní vztahy	318
I/1	Vzestup prestiže českého státu za Václava I. v období 1230–1241	318
	<i>Politické trendy v Evropě na přelomu 20. a 30. let</i>	<i>318</i>
	<i>Modernizační „image“ českého monarchismu, výjimečná role královen a princezen a první odboj markraběte Přemysla Moravského</i>	<i>327</i>
	<i>Václav I. v novém kontextu říšské politiky, charakter českého kurfiřtství a druhý odboj králova bratra Přemysla</i>	<i>341</i>
	<i>Počátek nového antagonismu guelfů a ghibellinů zasahuje i českou politiku</i>	<i>346</i>
	<i>Ve stínu mongolské hrozby</i>	<i>352</i>
I/2	Boj o dědictví babenberské a odboj královny Přemysla (1242–1250)	362
	<i>Sňatkové a politické proměny ve střední Evropě v 1. polovině 40. let</i>	<i>362</i>
	<i>Odboj královny Přemysla (1247–1249) a nastolení systému diarchie</i>	<i>371</i>
II.	Společnost a kultura	388
II/1	Duchovní a umělecký vývoj	388
	<i>Nové řády, kláštery a špitály, aktivita Anežky České a šlechtického okruhu Sibylly</i>	<i>388</i>
	<i>Umění a vzdělanost doby Václava I.</i>	<i>399</i>
	<i>Příchod kurtoazní rytířské kultury</i>	<i>408</i>
II/2	Transformace království, vyústění trendu proměn sídel a regionů	411
	<i>Sociální a národnostní vývoj</i>	<i>411</i>
	<i>Města éry polozemnic a věžových domů, počátky patriciátu a městského práva</i>	<i>415</i>
	<i>Krise hradišť, recepce hradní kultury a sídla „přechodného typu“</i>	<i>432</i>
	<i>Komplexní ráz modernizačních přeměn, kvalitativní trend od 40. let 13. století</i>	<i>454</i>
	POZNÁMKY	458
	PŘÍLOHY	
	Schéma: Provázanost české společnosti a státu v 1. polovině 13. století	513
	Filiace premonstrátských klášterů	514
	Filiace cisterciáckých klášterů	515
	Genealogické tabulky	516
	PRAMENY	529
	LITERATURA	532
	REJSTŘÍK	559

I/2	Česká monarchie na cestě k hegemonismu (1213–1230)	110
	<i>Počátky velmocenské klientely českého státu,</i>	
	<i>„asymetrický“ poměr Čech k Říši</i>	110
	<i>Knížecí úděly a řešení otázek nástupnictví</i>	
	<i>v Čechách a na Moravě (1213, 1215, 1224, 1228)</i>	115
	<i>Závěr Přemyslovy vlády</i>	123
II.	Základy vrcholného středověku	
	(společnost, ekonomika a kultura)	127
II/1	Emancipační proměny církve	127
	<i>Specifická úloha církve ve středověku</i>	127
	<i>Struktura a majetky církevních institucí v českých zemích</i>	130
	<i>Boj o emancipaci české církve</i>	133
II/2	Šlechta	145
	<i>Podstata šlechty jako tradiční elity</i>	145
	<i>Počátky české světské elity.</i>	151
	<i>Teritorializace šlechty a Statuta Konráda Oty,</i>	
	<i>dědičné a svobodné vlastnictví.</i>	156
	<i>Nástin rozmachu vyšší šlechty v Čechách a na Moravě</i>	162
II/3	Rolnictvo	205
	<i>Vesnické skupiny</i>	205
	<i>Nové formy poddanství</i>	208
II/4	Stát a vládce	210
	<i>Charakter tradičního státu a podstata panovnické moci</i>	210
	<i>Role přemyslovského vládce</i>	214
	<i>Nové trendy státní správy</i>	219
	<i>Státní symbolika</i>	226
II/5	Sídelní, sociální a ekonomické proměny	230
	<i>Strukturální trendy</i>	230
	<i>Nové formy na vesnici</i>	232
	<i>Sídla vládců a šlechty</i>	236
	<i>Město jako specifická složka středověké evropské společnosti</i>	266
	<i>Sídelní aglomerace, „meliorát“ a počátky měst</i>	272
	<i>Ekonomický prostor a mincovní politika státu</i>	292
II/6	Duchovní a umělecký vývoj, trend rozvoje řádů	
	a řeholí od 80. let 12. století	293
	<i>Česká kultura a světcí pozdně románské doby</i>	293
	<i>Nové řeholní domy</i>	299
	<i>Hlavní tendence v malířství a stavitelství</i>	310
	<i>Vliv urbánní společnosti (příchod dominikánů a škola ve Znojmě)</i>	310